

Ulkoasianvaliokunta

5.10.2022

Asia: WWF:n lausunto VN:n talousarvioesityksestä (HE 154/2022 vp) erityisesti Ulkomministeriön budjettiluokkaa koskien

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa huomiomme on kääntynyt oman maamme energiakysymyksiin, Nato-jäsenyyteen ja Ukrainan sodan vaikutuksiin. Nämä tapahtumat vaikuttavat kaikkialla, kuten myös presidentti Niinistön tänä syksynä puheissaan mainitsemat ilmastokriisi ja luontokato, joilta emme tässäkään tilanteessa voi sulkea silmiämme. Näiden ilmiöiden aiheuttama hätä on monissa kehitysmaissa suurempi kuin meillä. Kuten presidentti mainitsi, levottomuus kasvaa, kun perustarpeisiin ei pystytä vastaamaan – eikä levottomuus pysähdy valtioiden rajoille. Tämän kierteen katkaiseminen on suuri haaste koko kansainväliselle järjestelmälle.

Menneen kesän uutiset ovat todistaneet meille kaikille, ettei ilmastonmuutos ole kaukana tulevaisuudessa, vaan vaikuttaa jo nyt meihin kaikkiin. Ilmastonmuutos ja luontokato linkittyvät toisiinsa, emmekä voi ratkaista vain toista näistä kriiseistä. Luonto on liittolaisemme kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Ekologinen siirtymä onkin yhteiskunnan tärkein haaste 2020-luvulla. Ilman elinvoimaista luontoa ei ole kestävää taloutta tai sosiaalisesti kestävää yhteiskuntaa. Luonnon suojelemisen itseisarvon lisäksi me ihmiset olemme täysin riippuvaisia luonnosta ja sen tarjoamista ekosysteemipalveluista. Luonto tarjoaa meille muun muassa vettä, ravintoa, terveyttä ja virkistystä sekä energiaa, elinkeinoja, ilmaston sääntelyä ja vesien hallintaa. Ekosysteemipalvelut toteutuvat vain, jos annamme luonnolle riittävästi tilaa säilyttää monimuotoisuutensa ja elinvoimaisuutensa. On myös syytä huomioida, että luonnon merkitys globaalina ihmisoikeutena vahvistettiin heinäkuussa YK:n yleiskokouksessa. Myös Suomi äänesti tämän puolesta.

Luonnon köyhtyminen vaikuttaa kaikkiin inhimillisen elämän osa-alueisiin, myös rauhaan ja turvallisuuteen. [WWF:n ja ajatushautomo Adelphin uudessa raportissa¹](#) tarkastellaan luonnon ja konfliktien linkittyviä. Yksi raportin keskeisistä viesteistä on se, että suojelemalla luontoa voimme luoda myös turvallisuutta. Luonnon köyhtyminen ja ilmastonmuutos ovat vaikuttaneet rajusti luonnonvarojen, kuten veden, metsien ja hedelmällisen maaperän, paikalliseen ja globaalin saatavuuteen. Luonto- ja ilmastokriisit tulevatkin johtamaan yhä useammin kilpailuun vähenevistä resursseista, ruoka-, vesi- ja energiakriiseihin ja poliittiseen epävakauteen. Lisäksi nämä ilmiöt voivat kiristää olemassa olevia jännitteitä entisestään. Luonnonvarojen rooli sisällissotien syttymisessä on ollut historian saatossa suuri: kansainvälisen luonnonsuojeluliitto [IUCN:n mukaan²](#) noin 40 prosenttia sisällissodista vuosien 1950 ja 2010 välillä liittyi luonnonvaroihin. On huomioitava myös, että luonnonvarat saattavat myös pitkittää konflikteja sekä rahoittaa niitä.

1) <https://climate-diplomacy.org/events/launch-event-wwf-adelphi-report-nature-conflict-and-peace>

2) <https://portals.iucn.org/library/efiles/documents/NGW-001-En.pdf>

Ulkoministeriö on hallinnonalallaan huomionnut globaalin ilmastokriisin ja luontokadon linjauksissaan ja kansainvälisissä lausunnoissaan. Lokakuussa julkaistussa ministeriöiden tulvaisuuskatsauksessa erityisesti ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta tunnistettiin ilmastokriisin merkitys tällä politiikan osa-alueella, vaikkakin luonnon merkitystä ei siinä WWF:n näkemällä syvyydellä ollut huomioitu. Valitettavasti tulevaisuuskatsauksen Globaali vastuu -luvussa Suomen rooli molempien ilmastokriisin ja luontokadon ratkaisijana jää heikoksi.

WWF on iloinen, että Suomi on ollut erittäin aktiivinen YK:n luontosopimuksen (Convention on Biological Diversity) neuvotteluissa ja ollut mukana edelläkävijöiden joukossa (mm. Leaders' Pledge for Nature) luomassa uutta globaalia luonnon monimuotoisuuskehikkoa (Post2020 Global Biodiversity Framework), jonka tavoitteena on turvata luonnon elinvoimaistuminen tuleville sukupolville. Sopimusosapuolten kokous järjestetään joulukuussa, jossa tavoitteena saada Pariisin ilmastopimuksen kaltainen sitova kansainvälinen sopimus luonnon monimuotoisuuden suojeluun. Pähkinäkuoressa kyse on vuoteen 2030 mennessä toteutettavasta suojelun ja ennallistamisen olennaisesta lisäämisestä, luonnonvarojen kulutuksen haitallisen jalanjäljen puolittamisesta sekä Suomen kaltaisten rikkaiden maiden tuesta kehittyvien maiden biodiversiteettityöhön. Näiden kansainvälisten tavoitteiden pitää heijastua myös kotimaan politiikassa ja konkretisoitua valtion talousarvioissa.

Vuoden 2023 talousarvioesityksestä WWF haluaa huomioida:

- Vuoden 2023 kehitysyhteistyömäärärahojen tasoksi arvioidaan tässä talousarvioesityksessä n. 0,42 % bruttokansantulosta. WWF on erittäin huolissaan siitä, että kehitysyhteistyövaroja vähennetään sen sijaan, että niitä Suomen kansainvälisten lupausten ja sitoumusten sekä hallitusohjelmakirjausten mukaisesti olisi nostettu.
 - o On hienoa, että talousarvioesityksessä on mainittu erikseen kansainvälinen ilmastorahoitus. Suomi on sopeutumisrahoituksen Champions Group -jäsenenä korostanut sopeutumisrahoituksen lisäämisen tärkeyttä.
 - o Talousarvioesityksessä ei ole mainittu luonnon monimuotoisuuden suojeluun kohdennettua kansainvälistä rahoitusta. Suomen luonnon monimuotoisuuden suojeluun kohdennetut kehitysyhteistyövarat ovat laskeneet vuodesta 2011 saakka ja tällä hetkellä biodiversiteetin suojeluun käytetään vain 0,5 % Suomen kehitysyhteistyövaroista.
 - o Useat Euroopan maat ja EU ovat ilmoittaneet rahallisen tukensa YK:n luontosopimuksen toimeenpanoon jo nyt ennen joulukuussa pidettäviä COP15-neuvotteluita.
 - o Hallituskaudella tehty ylivaalikautinen kehityspoliittinen selonteko huomioi entistä vahvemmin ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojeluun, mutta uusien tavoitteiden toteuttaminen vaatii rahoitusta.
- WWF kiittää, että järjestöjen kehitysyhteistyörahoitusta ei lasketa. Kansaisjärjestöjen tekemällä ruohonjuuritason työllä sekä vaikuttamistyöllä on suuri rooli ilmastomuutokseen sopeutumisessa ja päästöjen vähentämisessä

sekä luonnon monimuotoisuuden suojelussa, kuten pian valmistuva tulosraportti tulee osoittamaan.

- WWF on tyytyväinen siitä, että talousarvioesityksessä luonnon monimuotoisuus on mainittu useilla ulkoministeriön toiminta-aloilla tavoitteena, kuten arktisessa työssä. Lisäksi vihreä siirtymä ja kestävä kauppa näkyvät talousarvioesityksessä ja ulkoministeriön toiminnassa. Sen lisäksi, että tämä teema on nostettu tavoitteisiin, on luonnon turvaamisen näyttävä myös toimina ja konkreettisena resurssointina.
- Toivomme, että ministeriö huomioi kaupallisten suhteiden ja vihreän siirtymän kehittämisessä erilaisten sidosryhmien, kuten kansalaisjärjestöjen ja tutkimuslaitosten, roolin ja osaamisen, joka pohjautuu kansainvälisiin verkostoihin ja pitkäaikaiseen kokemukseen kehitys- ja siirtymätaloudenmaissa.

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto, sr

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Anne Tarvainen
Kansainvälisen ohjelman johtaja